Порядкові оцінки найкращих ортогональних тригонометричних наближень класів згорток періодичних функцій невеликої гладкості

А. С. Сердюк[1], Т. А. Степанюк[2]
[1] *Інститут математики НАН України, Київ*
[2] *Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, Луцьк*

Анотація

Получено порядковые оценки для наилучших равномерных ортогональных тригонометрических приближений на классах 2π–периодических функций, таких, что их (ψ,β)–производные принадлежат единичным шарам пространств L_p, $1\leq p<\infty$, в случае когда последовательность ψ такая, что произведение $\psi(n)n^{\frac{1}{p}}$, $1\leq p<\infty$, может стремится к нулю медленее за любую степенную функцию и $\sum\limits_{k=1}^{\infty}\psi^{p'}(k)k^{p'-2}<\infty$ при $1<p<\infty$, $\frac{1}{p}+\frac{1}{p'}=1$ или $\sum\limits_{k=1}^{\infty}\psi(k)<\infty$ при $p=1$. Аналогичные оценки получены для приближений в L_s–метриках, $1<s\leq\infty$, для классов (ψ,β)–дифференцируемых функций, таких, что $\| f_{\beta}^{\psi}\|_1\leq 1$.

We obtain order estimates for the best uniform orthogonal trigonometric approximations of 2π–periodic functions, whose (ψ,β)–derivatives belong to unit balls of spaces L_p, $1\leq p<\infty$, in case at consequences $\psi(k)$ are that product $\psi(n)n^{\frac{1}{p}}$ can tend to zero slower than any power function and $\sum\limits_{k=1}^{\infty}\psi^{p'}(k)k^{p'-2}<\infty$ when $1<p<\infty$, $\frac{1}{p}+\frac{1}{p'}=1$ and $\sum\limits_{k=1}^{\infty}\psi(k)<\infty$ when $p=1$. We also established the analogical estimates in L_s–metric, $1<s\leq\infty$, for classes of the summable (ψ,β)–differentiable functions, such that $\| f_{\beta}^{\psi}\|_1\leq 1$.

Позначимо через L_p, $1\leq p<\infty$, — простір 2π–періодичних сумовних в p–му степені на $[0,2\pi)$ функцій $f:\mathbb{R}\rightarrow\mathbb{C}$ з нормою

$$\|f\|_p:=\Big(\int\limits_0^{2\pi}|f(t)|^p dt\Big)^{\frac{1}{p}},$$

а через L_∞ — простір 2π–періодичних вимірних і суттєво обмежених функцій $f:\mathbb{R}\rightarrow\mathbb{C}$ з нормою

$$\|f\|_\infty:=\operatorname*{ess\,sup}_t|f(t)|.$$

Розглянемо множини 2π–періодичних дійснозначних функцій L^{ψ}_{β}, які означаються наступним чином.

Нехай $f:\mathbb{R}\to\mathbb{R}$ — функція із L_1, ряд Фур'є якої має вигляд

$$\sum_{k=-\infty}^{\infty}\hat{f}(k)e^{ikx},$$

де

$$\hat{f}(k)=\frac{1}{2\pi}\int\limits_{-\pi}^{\pi}f(t)e^{-ikt}dt. \qquad (1)$$

Нехай, далі, $\psi(k)$ — довільна фіксована послідовність дійсних чисел і β — фіксоване дійсне число. Тоді якщо ряд

$$\sum_{k\in\mathbb{Z}/\{0\}}\frac{\hat{f}(k)}{\psi(|k|)}e^{i(kx+\frac{\beta\pi}{2}\mathrm{sign}k)}$$

є рядом Фур'є деякої сумовної функції φ із L_1, то цю функцію називають (див., наприклад, [1, с. 132]) (ψ,β)-похідною функції f і позначають через f^{ψ}_{β}. Множину функцій f, у яких існує (ψ,β)-похідна позначають через L^{ψ}_{β}.

Розглянемо одиничну кулю B_p в просторі дійснозначних функцій з L_p, тобто множину функцій $\varphi:\mathbb{R}\to\mathbb{R}$ таких, що $\|\varphi\|_p\le 1,\ 1\le p\le\infty$. Якщо $f\in L^{\psi}_{\beta}$ і водночас $f^{\psi}_{\beta}\in B_p$, то будемо записувати, що функція $f\in L^{\psi}_{\beta,p}$.

Як показано в [1, с. 136], якщо послідовність $\psi(k)$ монотонно прямує до нуля при $k\to\infty$ і $\sum\limits_{k=1}^{\infty}\frac{\psi(k)}{k}<\infty$, то елементи $f(x)$ множини $L^{\psi}_{\beta,p}$, $\beta\in\mathbb{R}$ майже при всіх $x\in\mathbb{R}$ можна зобразити у вигляді згортки

$$f(x)=\frac{a_0}{2}+\frac{1}{\pi}\int\limits_{-\pi}^{\pi}\Psi_{\beta}(x-t)\varphi(t)dt,\ a_0\in\mathbb{R},\ \varphi\in B_p,\ \varphi\perp 1, \qquad (2)$$

з сумовним ядром Ψ_{β}, ряд Фур'є якого має вигляд

$$\frac{1}{2}\sum_{\mathbb{Z}/\{0\}}\psi(|k|)e^{-i(kt+\frac{\beta\pi}{2}\mathrm{sign}k)}=\sum_{k=1}^{\infty}\psi(k)\cos\big(kt-\frac{\beta\pi}{2}\big).$$

При цьому функція φ майже скрізь збігається з f^{ψ}_{β}.

Будемо вважати, що послідовності $\psi(k),\ k\in\mathbb{N}$, які задають класи $L^{\psi}_{\beta,p}$, є звуженнями на множину натуральних чисел деяких додатних, неперервних, опуклих донизу функцій $\psi(t)$, заданих на $[1,\infty)$, що задовольняють умову $\lim\limits_{t\to\infty}\psi(t)=0$. Множину всіх таких функцій ψ позначатимемо через $\mathfrak{M}$.

Для класифікації функцій ψ із $\mathfrak{M}$ за їх швидкістю спадання до нуля важливу роль відіграє характеристика

$$\alpha(\psi;t):=\frac{\psi(t)}{t|\psi'(t)|},\quad \psi'(t):=\psi'(t+0). \qquad (3)$$

З її допомогою з множини $\mathfrak{M}$ виділяють наступні підмножини (див., наприклад, [1, с. 160–161]):

$$\mathfrak{M}_0 := \{\psi \in \mathfrak{M}: \quad \exists K > 0 \quad \forall t \geq 1 \quad 0 < K \leq \alpha(\psi;t)\}\,, \tag{4}$$

$$\mathfrak{M}_C := \{\psi \in \mathfrak{M}: \quad \exists K_1, K_2 > 0 \quad \forall t \geq 1 \quad K_1 \leq \alpha(\psi;t) \leq K_2 < \infty\}\,. \tag{5}$$

В (4) і (5) величини $K,\ K_1,\ K_2$ можуть залежати від ψ. Очевидно, що $\mathfrak{M}_C \subset \mathfrak{M}_0$.

Нехай $m \in \mathbb{N}$, γ_m — довільний набір із m цілих чисел і

$$S_{\gamma_m}(f;x) = \sum_{k\in\gamma_m} \hat{f}(k) e^{ikx},$$

де $\hat{f}(k)$ — коефіцієнти Фур'є функції f вигляду (1).

Величину

$$e_m^{\perp}(f)_s = \inf_{\gamma_m} \|f(x) - S_{\gamma_m}(f;x)\|_s,\ 1 \leq s \leq \infty, \tag{6}$$

називають найкращим ортогональним тригонометричним наближенням функції $f \in L_s$ в метриці простору L_s, а величину

$$e_m^{\perp}(L^{\psi}_{\beta,p})_s = \sup_{f\in L^{\psi}_{\beta,p}} e_m^{\perp}(f)_s,\ 1 \leq p, s \leq \infty, \tag{7}$$

— найкращим ортогональним тригонометричним наближенням класу $L^{\psi}_{\beta,p}$ в метриці простору L_s.

Метою даної роботи є знаходження точних порядкових оцінок величин $e_n^{\perp}(L^{\psi}_{\beta,p})_s,\ \beta \in \mathbb{R}$, при $1 \leq p < \infty$ і $s = \infty$, а також при $p = 1$ і $1 < s \leq \infty$.

У випадку коли $\psi(k) = k^{-r},\ r > 0$, класи $L^{\psi}_{\beta,p},\ 1 \leq p \leq \infty,\ \beta \in \mathbb{R}$ є відомими класами Вейля-Надя $W^r_{\beta,p}$. Для цих класів порядкові оцінки величин (7) при $1 < p, s < \infty$, відомі (див. [2], [3]). Точні порядки величин $e_n^{\perp}(W^r_{\beta,p})_s$, $\beta \in \mathbb{R}$, встановлені також при $1 < p < \infty$, $s = \infty$ для усіх $r > \frac{1}{p}$, при $p = 1$, $1 < s < \infty$ для всіх $r > \frac{1}{s'}$, та при $s = \infty$, $p = 1$, $r > 1$ і $\beta = 0$ (див. [4], [3, с. 137, 140]).

У випадку, коли $\psi \in B \cap \Theta^*_p$, де B — множина незростаючих додатних функцій $\psi(t)$, $t \geq 1$, для кожної з яких можна вказати додатну сталу K таку, що $\frac{\psi(t)}{\psi(2t)} \leq K$, $\ t \geq 1$, а Θ^*_q — множина незростаючих додатних функцій $\psi(t)$, для яких існує $\varepsilon > 0$ таке, що послідовність $\psi(k)k^{\frac{1}{q}+\varepsilon}$ не зростає, в [6] були знайдені точні порядкові оцінки величин $e_n^{\perp}(L^{\psi}_{\beta,p})_{\infty},\ 1 < p < \infty$, $\beta \in \mathbb{R}$. Якщо ж $\psi \in B \cap \Theta^*_{s'}$ і $\frac{1}{\psi(t)}$ опукла, то в роботі [5] встановлені точні порядкові оцінки величин $e_n^{\perp}(L^{\psi}_{\beta,1})_s,\ 1 < s < \infty$, для довільних $\beta \in \mathbb{R}$.

Зазначимо, що при довільних $1 < p, s < \infty$ і $\beta \in \mathbb{R}$ точні порядки величин $e_n^{\perp}(L^{\psi}_{\beta,p})_s$ також відомі (див., наприклад, [7] і [8]).

В даній роботі знайдено двосторонні оцінки для величин $e_n^{\perp}(L^{\psi}_{\beta,p})_{\infty}$, $1 \leq p < \infty$, у випадку, коли функція $g_p(t) = \psi(t)t^{\frac{1}{p}}$ належить до множини $\mathfrak{M}_0$ і крім цього

$$\begin{cases} \sum\limits_{k=1}^{\infty} \psi^s(k) k^{s-2} < \infty, & 1 < s < \infty, \\ \sum\limits_{k=1}^{\infty} \psi(k) < \infty, & s = 1. \end{cases}$$

В ній також знайдено двосторонні оцінки для величин $e_n^{\perp}(L^{\psi}_{\beta,1})_s$ у випадку коли $g_{s'} \in \mathfrak{M}_0$ і $\sum\limits_{k=1}^{\infty} \psi^s(k)k^{s-2} < \infty$, $1 < s < \infty$, $\frac{1}{s} + \frac{1}{s'} = 1$. При цьому константи в отриманих оцінках будуть виражені через параметри класів в явному вигляді.

Позначимо через $\mathcal{E}_n(L^{\psi}_{\beta,p})_s$ наближення сумами Фур'є класів $L^{\psi}_{\beta,p}$ в метриках просторів L_s, тобто величини вигляду

$$\mathcal{E}_n(L^{\psi}_{\beta,p})_s = \sup_{f \in L^{\psi}_{\beta,p}} \|f(\cdot) - S_{n-1}(f;\cdot)\|_s, \ 1 \le p, s \le \infty, \tag{8}$$

де $S_{n-1}(f;\cdot)$ — частинні суми Фур'є порядку $n-1$ функції f.

З означень величин (7) і (8) є очевидною нерівність

$$e^{\perp}_{2n-1}(L^{\psi}_{\beta,p})_s \le \mathcal{E}_n(L^{\psi}_{\beta,p})_s, \ 1 \le p, s \le \infty. \tag{9}$$

Отже, величини $\mathcal{E}_n(L^{\psi}_{\beta,p})_s$ природньо використовувати для оцінки зверху найкращих ортогональних тригонометричних наближень вигляду (7). Встановленню точних порядкових оцінок величин $\mathcal{E}_n(L^{\psi}_{\beta,p})_s$ при $1 \le p < \infty$ і $s = \infty$ та $p = 1$ і $1 < s \le \infty$ присвячено роботи [9]-[14].

Щоб сформулювати основні результати роботи введемо наступні позначення. Для кожного $1 < s < \infty$ покладемо

$$\xi(s) := \max\Big\{4\Big(\frac{\pi}{s-1}\Big)^{\frac{1}{s}}, \ \ 14(8\pi)^{\frac{1}{s}}s\Big\}, \tag{10}$$

а для будь–якої функції $\psi \in \mathfrak{M}$ через $\underline{\alpha}_n(\psi)$ і $\overline{\alpha}_n(\psi)$, $n \in \mathbb{N}$, будемо позначати величини

$$\underline{\alpha}_n(\psi) := \inf_{t \ge n} \alpha(\psi;t), \tag{11}$$

$$\overline{\alpha}_n(\psi) := \sup_{t \ge n} \alpha(\psi;t), \tag{12}$$

де характеристика $\alpha(\psi;t)$ означається формулою (3). В прийнятих позначеннях має місце наступне твердження.

Теорема 1. *Нехай* $1 < p < \infty$, $\sum\limits_{k=1}^{\infty} \psi^{p'}(k)k^{p'-2} < \infty$, $\frac{1}{p} + \frac{1}{p'} = 1$, *а функція* $g_p(t) = \psi(t)t^{\frac{1}{p}}$ *така, що*

$$g_p \in \mathfrak{M}_0$$

і

$$\underline{\alpha}_1(g_p) = \inf_{t \ge 1} \alpha(g_p;t) > p'.$$

Тоді для довільних $n \in \mathbb{N}$ *і* $\beta \in \mathbb{R}$ *мають місце співвідношення*

$$K^{(1)}_{\psi,p}\Big(\sum_{k=n}^{\infty} \psi^{p'}(k)k^{p'-2}\Big)^{\frac{1}{p'}} \le e^{\perp}_{2n}(L^{\psi}_{\beta,p})_{\infty} \le e^{\perp}_{2n-1}(L^{\psi}_{\beta,p})_{\infty} \le K^{(2)}_{\psi,p}\Big(\sum_{k=n}^{\infty} \psi^{p'}(k)k^{p'-2}\Big)^{\frac{1}{p'}}, \tag{13}$$

в яких

$$K^{(1)}_{\psi,p} = \frac{1}{3\xi(p)}\Big(\frac{\underline{\alpha}_1(g_p)}{p' + \underline{\alpha}_1(g_p)}\Big)^{\frac{1}{p}}\Big(1 - \frac{p'}{\underline{\alpha}_1(g_p)}\Big), \tag{14}$$

$$K^{(2)}_{\psi,p}=\frac{1}{\pi}\xi(p')\Big(\frac{p'+\underline{\alpha}_1(g_p)}{\underline{\alpha}_1(g_p)}\Big)^{\frac{1}{p'}}. \tag{15}$$

Доведення теореми 1. Згідно з теоремою 1 роботи [10] при виконанні умов $\psi(t)t^{\frac{1}{p}}\in\mathfrak{M}_0$ і $\sum\limits_{k=1}^{\infty}\psi^{p'}(k)k^{p'-2}<\infty$, $1<p<\infty$, $\frac{1}{p}+\frac{1}{p'}=1$, $n\in\mathbb{N}$, $\beta\in\mathbb{R}$ справедлива оцінка

$$\mathcal{E}_n(L^{\psi}_{\beta,p})_{\infty}\le K^{(2)}_{\psi,p}\Big(\sum_{k=n}^{\infty}\psi^{p'}(k)k^{p'-2}\Big)^{\frac{1}{p'}}, \tag{16}$$

в якій величини $K^{(2)}_{\psi,p}$ означені формулою (15).

Враховуючи нерівності (9) і (16), отримуємо

$$e^{\perp}_{2n}(L^{\psi}_{\beta,p})_{\infty}\le e^{\perp}_{2n-1}(L^{\psi}_{\beta,p})_{\infty}\le K^{(2)}_{\psi,p}\Big(\sum_{k=n}^{\infty}\psi^{p'}(k)k^{p'-2}\Big)^{\frac{1}{p'}}. \tag{17}$$

Знайдемо оцінку знизу величини $e^{\perp}_{2n}(L^{\psi}_{\beta,p})_{\infty}$. Розглянемо функцію

$$f^*_p(t)=f^*_p(\psi;n;t):=\frac{\lambda}{\Big(\sum\limits_{k=n}^{\infty}\psi^{p'}(k)k^{p'-2}\Big)^{\frac{1}{p}}}\sum_{k=n}^{\infty}\psi^{p'}(k)k^{p'-2}\cos kt, \tag{18}$$

де

$$\lambda=\lambda(\psi;p;n):=\frac{1}{\xi(p)}\Big(\frac{\underline{\alpha}_n(g_p)}{p'+\underline{\alpha}_n(g_p)}\Big)^{\frac{1}{p}},\ 1<p<\infty,\quad \frac{1}{p}+\frac{1}{p'}=1. \tag{19}$$

В [10] було показано, що при виконанні умови $g_p\in\mathfrak{M}_0$ функція f^*_p належить до $L^{\psi}_{\beta,p}$, $1<p<\infty$. Покажемо, що

$$e^{\perp}_{2n}(f^*_p)_{\infty}\ge K^{(1)}_{\psi,p}\Big(\sum_{k=n}^{\infty}\psi^{p'}(k)k^{p'-2}\Big)^{\frac{1}{p'}}. \tag{20}$$

Нехай

$$\Phi_s(x):=\int_x^{\infty}\psi^s(t)t^{s-2}dt \tag{21}$$

і

$$A_s(l;n)=A_s(\psi;l;n):=\big[\Phi_s^{-1}\big(\frac{1}{2l}\Phi_s(n)\big)\big]+2n,\ l\in\mathbb{N}, \tag{22}$$

де $[\alpha]$ — ціла частина дійсного числа α, Φ_s^{-1} — функція обернена до Φ_s.

Розглянемо величину

$$I_1:=\inf_{\gamma_{2n}}\Big|\int_{-\pi}^{\pi}(f^*_p(t)-S_{\gamma_{2n}}(f^*_p;t))V_{A_{p'}(l;n)}(t)dt\Big|, \tag{23}$$

де $V_{A_{p'}(l;n)}$ — ядра Валле Пуссена V_m (див., наприклад, [1, с. 31])

$$V_m(t)=\frac{1}{2}+\sum_{k=1}^{m}\cos kt+2\sum_{k=m+1}^{2m-1}\Big(1-\frac{k}{2m}\Big)\cos kt,\ \ m\in\mathbb{N}, \tag{24}$$

при $m=A_{p'}(l;n)$.

В силу твердження Д.1.1 з [15, с. 391]

$$I_1\leq\inf_{\gamma_{2n}}\|f_p^*(t)-S_{\gamma_{2n}}(f_p^*;t)\|_\infty\|V_{A_{p'}(l;n)}\|_1=e_{2n}^{\perp}(f_p^*)_\infty\|V_{A_{p'}(l;n)}\|_1. \tag{25}$$

Оскільки (див., наприклад, [11, с. 247])

$$\|V_m\|_1\leq 3\pi,\quad m\in\mathbb{N}, \tag{26}$$

то з (25) і (26) можемо записати оцінку

$$e_{2n}^{\perp}(f_p^*)_\infty\geq\frac{1}{3\pi}I_1. \tag{27}$$

Ядра V_m вигляду (24) можна зобразити у вигляді

$$V_m(t)=\frac{1}{2}\Big(1+\sum_{1\leq k\leq m}e^{ikt}+\sum_{-m\leq k\leq -1}e^{ikt}+$$

$$+2\sum_{m+1\leq k\leq 2m-1}\Big(1-\frac{k}{2m}\Big)e^{ikt}+2\sum_{-2m+1\leq k\leq -m-1}\Big(1-\frac{|k|}{2m}\Big)e^{ikt}\Big). \tag{28}$$

Крім того

$$f_p^*(t)-S_{\gamma_{2n}}(f_p^*;t)=\frac{\lambda}{2\Big(\sum\limits_{k=n}^{\infty}\psi^{p'}(k)k^{p'-2}\Big)^{\frac{1}{p}}}\sum_{\substack{|k|\geq n,\\ k\notin\gamma_{2n}}}\psi^{p'}(|k|)|k|^{p'-2}e^{ikt}. \tag{29}$$

Оскільки

$$\int_{-\pi}^{\pi}e^{ikt}e^{imt}dt=\begin{cases}0, & k+m\neq 0,\\ 2\pi, & k+m=0,\end{cases}\quad k,m\in\mathbb{Z}, \tag{30}$$

то з урахуванням (28) маємо

$$\int_{-\pi}^{\pi}\sum_{\substack{|k|\geq n,\\ k\notin\gamma_{2n}}}\psi^{p'}(|k|)|k|^{p'-2}e^{ikt}V_{A_{p'}(l;n)}(t)dt=$$

$$=\frac{1}{2}\int_{-\pi}^{\pi}\Big(\sum_{\substack{k\geq n,\\ k\notin\gamma_{2n}}}\psi^{p'}(k)k^{p'-2}e^{ikt}+\sum_{\substack{k\leq -n,\\ k\notin\gamma_{2n}}}\psi^{p'}(|k|)|k|^{p'-2}e^{ikt}\Big)\times$$

$$\times\Big(1+\sum_{1\le k\le A_{p'}(l;n)} e^{ikt}+\sum_{-A_{p'}(l;n)\le k\le -1} e^{ikt}+$$

$$+2\sum_{A_{p'}(l;n)+1\le k\le 2A_{p'}(l;n)-1}\Big(1-\frac{k}{2A_{p'}(l;n)}\Big)e^{ikt}+$$

$$+2\sum_{-2A_{p'}(l;n)+1\le k\le -A_{p'}(l;n)-1}\Big(1-\frac{|k|}{2A_{p'}(l;n)}e^{ikt}\Big)\Big)dt=$$

$$=\pi\Big(\sum_{\substack{n\le k\le A_{p'}(l;n),\\ k\notin\gamma_{2n}}}\psi^{p'}(k)k^{p'-2}+\sum_{\substack{-A_{p'}(l;n)\le k\le -n,\\ k\notin\gamma_{2n}}}\psi^{p'}(|k|)|k|^{p'-2}+$$

$$+2\sum_{\substack{A_{p'}(l;n)+1\le k\le 2A_{p'}(l;n)-1,\\ k\notin\gamma_{2n}}}\Big(1-\frac{k}{2A_{p'}(l;n)}\Big)\psi^{p'}(k)k^{p'-2}+$$

$$+2\sum_{\substack{-2A_{p'}(l;n)+1\le k\le -A_{p'}(l;n)-1,\\ k\notin\gamma_{2n}}}\Big(1-\frac{|k|}{2A_{p'}(l;n)}\Big)\psi^{p'}(|k|)|k|^{p'-2}\Big)>$$

$$>\pi\Big(\sum_{\substack{n\le k\le A_{p'}(l;n),\\ k\notin\gamma_{2n}}}\psi^{p'}(k)k^{p'-2}+\sum_{\substack{-A_{p'}(l;n)\le k\le -n,\\ k\notin\gamma_{2n}}}\psi^{p'}(|k|)|k|^{p'-2}\Big)=$$

$$=\pi\sum_{\substack{n\le|k|\le A_{p'}(l;n),\\ k\notin\gamma_{2n}}}\psi^{p'}(k)k^{p'-2}. \tag{31}$$

В силу (23), (29) і (31)

$$I_1>\frac{\pi\lambda}{2\Big(\sum\limits_{k=n}^{\infty}\psi^{p'}(k)k^{p'-2}\Big)^{\frac{1}{p}}}\inf_{\gamma_{2n}}\sum_{\substack{n\le|k|\le A_{p'}(l;n),\\ k\notin\gamma_{2n}}}\psi^{p'}(k)k^{p'-2}. \tag{32}$$

Оскільки при $g_p\in\mathfrak{M}_0$ функція $\psi^{p'}(t)t^{p'-2}$ монотонно спадає, то

$$\inf_{\gamma_{2n}}\sum_{\substack{n\le|k|\le A_{p'}(l;n),\\ k\notin\gamma_{2n}}}\psi^{p'}(k)k^{p'-2}=\sum_{\substack{2n\le|k|\le A_{p'}(l;n),\\ k\notin\gamma_{2n}}}\psi^{p'}(k)k^{p'-2}=$$

$$=2\sum_{k=2n}^{A_{p'}(l;n)}\psi^{p'}(k)k^{p'-2}. \tag{33}$$

Покажемо, що за умови, коли функція $g_{s'}(t)=\psi(t)t^{\frac{1}{s'}}$, $1<s<\infty$, $\frac{1}{s}+\frac{1}{s'}=1$, така, що $g_{s'}\in\mathfrak{M}_0$, то для довільних $l,n\in\mathbb{N}$

$$\sum_{k=2n}^{A_s(l;n)}\psi^s(k)k^{s-2}>\Big(1-\frac{1}{2l}-\frac{s}{\underline{\alpha}_n(g_{s'})}\Big)\sum_{k=n}^{\infty}\psi^s(k)k^{s-2}. \tag{34}$$

Представимо $\sum\limits_{k=2n}^{A_s(l;n)} \psi^s(k)k^{s-2}$ у вигляді

$$\sum_{k=2n}^{A_s(l;n)} \psi^s(k)k^{s-2} = \sum_{k=n}^{\infty} \psi^s(k)k^{s-2} - \sum_{k=n}^{2n-1} \psi^s(k)k^{s-2} - \sum_{k=A_s(l;n)+1}^{\infty} \psi^s(k)k^{s-2}. \quad (35)$$

З (22) та спадання функції $\Phi_s(\cdot)$ вигляду (21) випливає оцінка

$$\sum_{k=A_s(l;n)+1}^{\infty} \psi^s(k)k^{s-2} \leq \int\limits_{A_s(l;n)}^{\infty} \psi^s(t)t^{s-2}dt =$$

$$= \Phi_s(A_s(l;n)) < \frac{1}{2l}\Phi_s(n) \leq \frac{1}{2l}\sum_{k=n}^{\infty} \psi^s(k)k^{s-2}. \quad (36)$$

Знайдемо оцінку зверху для суми $\sum\limits_{k=n}^{2n-1} \psi^s(k)k^{s-2}$. Для цього скористаємось лемою 3 з [10].

Лема 1. *Нехай* $\sum\limits_{k=1}^{\infty} \psi^s(k)k^{s-2} < \infty$, $1 < s < \infty$, $n \in \mathbb{N}$. *Тоді, якщо функція* $g_{s'} := \psi(t)t^{\frac{1}{s'}} \in \mathfrak{M}_0$, $\frac{1}{p} + \frac{1}{p'} = 1$, *така, що* $g_{s'} \in \mathfrak{M}_0$, *то виконується нерівність*

$$\psi^s(n)n^{s-1} \leq \frac{s}{\underline{\alpha}_n(g_{s'})}\sum_{k=n}^{\infty} \psi^s(k)k^{s-2}, \quad (37)$$

якщо ж $g_{s'} \in \mathfrak{M}_C$, *то має місце співвідношення*

$$\frac{s}{\overline{\alpha}_n(g_{s'})} \cdot \frac{n\underline{\alpha}_n(g_{s'})}{s + n\underline{\alpha}_n(g_{s'})}\sum_{k=n}^{\infty} \psi^s(k)k^{s-2} \leq \psi^s(n)n^{s-1} \leq \frac{s}{\underline{\alpha}_n(g_{s'})}\sum_{k=n}^{\infty} \psi^s(k)k^{s-2}. \quad (38)$$

Враховуючи, що при $g_{s'} \in \mathfrak{M}_0$ функція $\psi^s(t)t^{s-2}$ спадає та використовуючи нерівність (37) леми 1, одержимо

$$\sum_{k=n}^{2n-1} \psi^s(k)k^{s-2} \leq \psi^s(n)n^{s-1} \leq \frac{s}{\underline{\alpha}_n(g_{s'})}\sum_{k=n}^{\infty} \psi^s(k)k^{s-2}. \quad (39)$$

Із (35), (36) і (39) одержимо нерівність (34).

Застосовуючи нерівність (34) при $s = p'$, в силу формул (27), (32) і (33), для довільних $l \in \mathbb{N}$ отримуємо оцінку

$$e_{2n}^{\perp}(f^*)_\infty \geq \frac{\lambda}{3}\Big(1 - \frac{1}{2l} - \frac{p'}{\underline{\alpha}_n(g_p)}\Big)\Big(\sum_{k=n}^{\infty} \psi^{p'}(k)k^{p'-2}\Big)^{\frac{1}{p'}} =$$

$$= \frac{1}{3\xi(p)}\Big(\frac{\underline{\alpha}_n(g_p)}{p' + \underline{\alpha}_n(g_p)}\Big)^{\frac{1}{p}}\Big(1 - \frac{1}{2l} - \frac{p'}{\underline{\alpha}_n(g_p)}\Big)\Big(\sum_{k=n}^{\infty} \psi^{p'}(k)k^{p'-2}\Big)^{\frac{1}{p'}}. \quad (40)$$

Перейшовши до границі в нерівності (40) при $l \to \infty$, отримуємо (20). Із (17) і (20) випливає (13). Теорему 1 доведено.

Неважко переконатись, що умовам теореми 1 задовольняють, наприклад, функції

$$\diamond \ \psi(t) = t^{-r}, \frac{1}{p} < r < 1; \tag{41}$$

$$\diamond \ \psi(t) = t^{-\frac{1}{p}} \ln^{-\gamma}(t+K), \ \gamma > \frac{1}{p'}, \ K \geq e^{\gamma p'} - 1; \tag{42}$$

$$\diamond \ \psi(t) = t^{-\frac{1}{p}} \ln^{-\gamma}(t+K_1)(\ln\ln(t+K_2))^{-\delta}, \ \gamma \geq \frac{1}{p'}, \delta > \frac{1}{p'}, \ K_2 \geq K_1 e^{\max\{(\gamma+\delta)p', e\}} - 1. \tag{43}$$

Теорема 2. *Нехай* $1 < s < \infty$, $\sum\limits_{k=1}^{\infty} \psi^s(k) k^{s-2} < \infty$, $\frac{1}{s} + \frac{1}{s'} = 1$ *а функція* $g_p(t) = \psi(t) t^{\frac{1}{p}}$ *така, що*

$$g_{s'} \in \mathfrak{M}_0$$

і

$$\underline{\alpha}_1(g_{s'}) = \inf_{t \geq 1} \alpha(g_{s'}; t) > s.$$

Тоді для довільних $n \in \mathbb{N}$ *і* $\beta \in \mathbb{R}$ *мають місце співвідношення*

$$\frac{4}{3} K^{(1)}_{\psi,s'} \Big(\sum_{k=n}^{\infty} \psi^s(k) k^{s-2} \Big)^{\frac{1}{s}} \leq e^{\perp}_{2n}(L^{\psi}_{\beta,1})_s \leq e^{\perp}_{2n-1}(L^{\psi}_{\beta,1})_s \leq K^{(2)}_{\psi,s'} \Big(\sum_{k=n}^{\infty} \psi^s(k) k^{s-2} \Big)^{\frac{1}{s}}, \tag{44}$$

де $K^{(1)}_{\psi,s'}$ *і* $K^{(2)}_{\psi,s'}$ *означаються формулами (14) і (15) відповідно.*

Доведення теореми 2. Згідно з теоремою 1 роботи [11, с. 245] при виконанні умов $g_{s'} \in \mathfrak{M}_0$ і $\sum\limits_{k=1}^{\infty} \psi^s(k) k^{s-2} < \infty$, $1 < s < \infty$, $\frac{1}{s} + \frac{1}{s'} = 1$, $n \in \mathbb{N}$, $\beta \in \mathbb{R}$, має місце оцінка

$$\mathcal{E}_n(L^{\psi}_{\beta,1})_s \leq K^{(2)}_{\psi,s'} \Big(\sum_{k=n}^{\infty} \psi^s(k) k^{s-2} \Big)^{\frac{1}{s}}. \tag{45}$$

Тому, враховуючи (9) і (45), отримуємо оцінку

$$e^{\perp}_{2n}(L^{\psi}_{\beta,1})_s \leq e^{\perp}_{2n-1}(L^{\psi}_{\beta,1})_s \leq K^{(2)}_{\psi,s'} \Big(\sum_{k=n}^{\infty} \psi^s(k) k^{s-2} \Big)^{\frac{1}{s}}. \tag{46}$$

Залишається показати, що

$$e^{\perp}_{2n}(L^{\psi}_{\beta,1})_s \geq \frac{4}{3} K^{(1)}_{\psi,s'} \Big(\sum_{k=n}^{\infty} \psi^s(k) k^{s-2} \Big)^{\frac{1}{s}}. \tag{47}$$

При довільному $m \in \mathbb{N}$ покладемо

$$f_m(t) = f_m(\psi; \beta; t) :=$$

$$:= \frac{1}{4\pi}\Big(\sum_{k=1}^{m}\psi(k)\cos\Big(kt-\frac{\beta\pi}{2}\Big)+2\sum_{k=m+1}^{2m-1}\Big(1-\frac{k}{2m}\Big)\psi(k)\cos\Big(kt-\frac{\beta\pi}{2}\Big)\Big)=$$

$$=\frac{1}{8\pi}\Big(e^{-i\frac{\beta\pi}{2}}\sum_{1\le k\le m}\psi(k)e^{ikt}+e^{i\frac{\beta\pi}{2}}\sum_{-m\le k\le -1}\psi(|k|)e^{ikt}+$$

$$+2e^{-i\frac{\beta\pi}{2}}\sum_{m+1\le k\le 2m-1}\Big(1-\frac{k}{2m}\Big)\psi(k)e^{ikt}+2e^{i\frac{\beta\pi}{2}}\sum_{-2m+1\le k\le m-1}\Big(1-\frac{|k|}{2m}\Big)\psi(|k|)e^{ikt}\Big). \quad (48)$$

В [11, с. 246–247] було встановлено, що $f_m\in L^{\psi}_{\beta,1}$ при будь–яких $m\in\mathbb{N}$.

Покажемо, що при $m=A_s(l;n)$, де $A_s(l;n)$ означається рівністю (22), має місце нерівність

$$e^{\perp}_{2n}(f_{A_s(l;n)})_s\ge \frac{1}{4\xi(s')}\Big(\frac{\underline{\alpha}_n(g_{s'})}{s+\underline{\alpha}_n(g_{s'})}\Big)^{\frac{1}{s'}}\Big(1-\frac{1}{2l}-\frac{s}{\underline{\alpha}_n(g_{s'})}\Big)\Big(\sum_{k=n}^{\infty}\psi^s(k)k^{s-2}\Big)^{\frac{1}{s}},\ l,n\in\mathbb{N}. \quad (49)$$

Покладемо

$$I_2:=\inf_{\gamma_{2n}}\Big|\int_{-\pi}^{\pi}(f_{A_s(l;n)}(t)-S_{\gamma_{2n}}(f_{A_s(l;n)};t))\sum_{k=n}^{\infty}\psi^{s-1}(k)k^{s-2}\cos\Big(kt-\frac{\beta\pi}{2}\Big)dt\Big|. \quad (50)$$

Використавши твердження 3.8.1 роботи [1, с. 137], запишемо

$$I_2\le\inf_{\gamma_{2n}}\|f_{A_s(l;n)}(t)-S_{\gamma_{2n}}(f_{A_s(l;n)};t)\|_s\Big\|\sum_{k=n}^{\infty}\psi^{s-1}(k)k^{s-2}\cos\Big(kt-\frac{\beta\pi}{2}\Big)\Big\|_{s'}=$$

$$=e^{\perp}_{2n}(f_{A_s(l;n)})_s\Big\|\sum_{k=n}^{\infty}\psi^{s-1}(k)k^{s-2}\cos\Big(kt-\frac{\beta\pi}{2}\Big)\Big\|_{s'},\quad 1<s<\infty. \quad (51)$$

Згідно з формулою (25) роботи [11, с. 249]

$$\Big\|\sum_{k=n}^{\infty}\psi^{s-1}(k)k^{s-2}\cos\Big(kt-\frac{\beta\pi}{2}\Big)\Big\|_{s'}\le$$

$$\le\xi(s')\Big(1+\frac{s}{\underline{\alpha}_n(g_{s'})}\Big)^{\frac{1}{s'}}\Big(\sum_{k=n}^{\infty}\psi^s(k)k^{s-2}\Big)^{\frac{1}{s'}},\quad 1<s<\infty. \quad (52)$$

В силу (48) має місце рівність

$$f_{A_s(l;n)}(t)-S_{\gamma_{2n}}(f_{A_s(l;n)};t)=$$

$$=\frac{1}{8\pi}\Big(e^{-i\frac{\beta\pi}{2}}\sum_{\substack{1\le k\le A_s(l;n),\\ k\notin\gamma_{2n}}}\psi(k)e^{ikt}+e^{i\frac{\beta\pi}{2}}\sum_{\substack{-A_s(l;n)\le k\le -1,\\ k\notin\gamma_{2n}}}\psi(|k|)e^{ikt}+$$

$$+2e^{-i\frac{\beta\pi}{2}}\sum_{\substack{A_s(l;n)+1\le k\le 2A_s(l;n)-1,\\ k\notin\gamma_{2n}}}\Big(1-\frac{k}{2A_s(l;n)}\Big)\psi(k)e^{ikt}+$$

$$+2e^{i\frac{\beta\pi}{2}} \sum_{\substack{-2A_s(l;n)+1\le k\le A_s(l;n)-1,\\ k\notin\gamma_{2n}}} \left(1-\frac{|k|}{2A_s(l;n)}\right)\psi(|k|)e^{ikt}\Bigg). \tag{53}$$

Крім того,

$$\sum_{k=n}^{\infty}\psi^{s-1}(k)k^{s-2}\cos\left(kt-\frac{\beta\pi}{2}\right)=$$

$$=\frac{1}{2}\left(e^{-i\frac{\beta\pi}{2}}\sum_{k\ge n}\psi^{s-1}(k)k^{s-2}e^{ikt}+e^{i\frac{\beta\pi}{2}}\sum_{k\le -n}\psi^{s-1}(|k|)|k|^{s-2}e^{ikt}\right). \tag{54}$$

Використавшии (30), (53) і (54), одержуємо

$$\int_{-\pi}^{\pi}(f_{A_s(l;n)}(t)-S_{\gamma_{2n}}(f_{A_s(l;n)};t))\sum_{k=n}^{\infty}\psi^{s-1}(k)k^{s-2}\cos\left(kt-\frac{\beta\pi}{2}\right)dt=$$

$$=\frac{1}{8}\Bigg(\sum_{\substack{n\le k\le A_s(l;n),\\ k\notin\gamma_{2n}}}\psi^s(k)k^{s-2}+\sum_{\substack{-A_s(l;n)\le k\le -n,\\ k\notin\gamma_{2n}}}\psi^s(|k|)|k|^{s-2}+$$

$$+2\sum_{\substack{A_s(l;n)+1\le k\le 2A_s(l;n)-1,\\ k\notin\gamma_{2n}}}\left(1-\frac{k}{2A_s(l;n)}\right)\psi^s(k)k^{s-2}+$$

$$+2\sum_{\substack{-2A_s(l;n)+1\le k\le -A_s(l;n)-1,\\ k\notin\gamma_{2n}}}\left(1-\frac{|k|}{2A_s(l;n)}\right)\psi^s(|k|)|k|^{s-2}\Bigg)>$$

$$>\frac{1}{8}\Bigg(\sum_{\substack{n\le k\le A_s(l;n),\\ k\notin\gamma_{2n}}}\psi^s(k)k^{s-2}+\sum_{\substack{-A_s(l;n)\le k\le -n,\\ k\notin\gamma_{2n}}}\psi^s(|k|)|k|^{s-2}\Bigg)=$$

$$=\frac{1}{8}\sum_{\substack{n\le |k|\le A_s(l;n),\\ k\notin\gamma_{2n}}}\psi^s(k)k^{s-2}. \tag{55}$$

Отже, в силу (50) і (55)

$$I_2>\frac{1}{8}\inf_{\gamma_{2n}}\sum_{\substack{n\le |k|\le A_s(l;n),\\ k\notin\gamma_{2n}}}\psi^s(k)k^{s-2}. \tag{56}$$

Враховуючи, що при $g_{s'}\in\mathfrak{M}_0$ функція $\psi^s(t)t^{s-2}$ спадає, то

$$\inf_{\gamma_{2n}}\sum_{\substack{n\le |k|\le A_s(l;n),\\ k\notin\gamma_{2n}}}\psi^s(k)k^{s-2}=2\sum_{k=2n}^{A_s(l;n)}\psi^s(k)k^{s-2}. \tag{57}$$

З (34), (56) і (57) випливає нерівність

$$I_2>\frac{1}{4}\left(1-\frac{1}{2l}-\frac{s}{\underline{\alpha}_n(g_{s'})}\right)\sum_{k=n}^{\infty}\psi^s(k)k^{s-2}. \tag{58}$$

На підставі формул (51), (52) і (58) отримуємо (49).

З того, що $f_{A_s(l;n)} \in L^{\psi}_{\beta,1}$ випливає

$$e^{\perp}_{2n}(f_{A_s(l;n)})_s \geq e^{\perp}_{2n}(L^{\psi}_{\beta,1})_s, \quad l \in \mathbb{N}.$$

Тоді при $l \in \infty$ з останньої нерівності і нерівності (49) отримуємо (47). Теорему 2 доведено.

Оскільки, згідно зі співвідношенням (38), у випадку, коли $g_p \in \mathfrak{M}_C$

$$\sum_{k=n}^{\infty} \psi^{p'}(k) k^{p'-2} \asymp \psi^{p'}(n) n^{p'-1},$$

то з теорем 1 і 2 випливає наступне твердження.

Наслідок 1. *Нехай* $\sum\limits_{k=1}^{\infty} \psi^{p'}(k) k^{p'-2} < \infty$, *і*

$$\underline{\alpha}_1(g_p) = \inf_{t \geq 1} \alpha(g_p; t) > p',$$

де $g_p(t) = \psi(t)(t)t^{\frac{1}{p}}$, $1 < p < \infty$, $\frac{1}{p} + \frac{1}{p'} = 1$. *Тоді, якщо* $g_p \in \mathfrak{M}_0$, *то для довільного* $\beta \in \mathbb{R}$

$$e^{\perp}_{n}(L^{\psi}_{\beta,p})_{\infty} \asymp e^{\perp}_{n}(L^{\psi}_{\beta,1})_{p'} \asymp \Big(\sum_{k=n}^{\infty} \psi^{p'}(k) k^{p'-2} \Big)^{\frac{1}{p'}}, \tag{59}$$

якщо ж $g_p \in \mathfrak{M}_C$, *то для довільного* $\beta \in \mathbb{R}$

$$e^{\perp}_{n}(L^{\psi}_{\beta,p})_{\infty} \asymp e^{\perp}_{n}(L^{\psi}_{\beta,1})_{p'} \asymp \psi(n) n^{\frac{1}{p}}. \tag{60}$$

Зауважимо, що коли $g_p \in \mathfrak{M}_0$ і

$$\lim_{t \to \infty} \alpha(g_p; t) = \infty, \tag{61}$$

то порядкові рівності (60) місця не мають, оскільки в цьому випадку виконується оцінка

$$\psi(n) n^{\frac{1}{p}} = o\bigg(\Big(\sum_{k=n}^{\infty} \psi^{p'}(k) k^{p'-2} \Big)^{\frac{1}{p'}} \bigg), \ n \to \infty,$$

яка є наслідком нерівності (37). Прикладом функцій ψ, які задовольняють умови наслідку 1 і для яких виконується умова (61), є функції виду (42) і (43).

Застосувавши наслідок 1 до функцій ψ виду (42) і (43), отримаємо наступне твердження.

Наслідок 2. *Нехай* $\psi(t) = t^{-\frac{1}{p}} \ln^{-\gamma}(t+K)$, $\gamma > \frac{1}{p'}$, $K \geq e^{\gamma p'} - 1$, $1 < p < \infty$, $\frac{1}{p} + \frac{1}{p'} = 1$ *і* $\beta \in \mathbb{R}$. *Тоді*

$$e^{\perp}_{n}(L^{\psi}_{\beta,p})_{\infty} \asymp e^{\perp}_{n}(L^{\psi}_{\beta,1})_{p'} \asymp \psi(n) n^{\frac{1}{p}} \ln^{\frac{1}{p'}} n, \quad n \in \mathbb{N} \setminus \{1\}.$$

Наслідок 3. *Нехай* $\psi(t) = t^{-\frac{1}{p}} \ln^{-\frac{1}{p'}}(t+K_1)(\ln\ln(t+K_2))^{-\delta}$, $\delta > \frac{1}{p'}$, $K_2 \geq K_1 \geq e^{\max\{(\gamma+\delta)p', e\}} - 1$, $1 < p < \infty$, $\frac{1}{p} + \frac{1}{p'} = 1$, $\beta \in \mathbb{R}$ *і* $n \in \mathbb{N}$. *Тоді*

$$e^{\perp}_{n}(L^{\psi}_{\beta,p})_{\infty} \asymp e^{\perp}_{n}(L^{\psi}_{\beta,1})_{p'} \asymp \psi(n) n^{\frac{1}{p}} (\ln n)^{\frac{1}{p'}} (\ln\ln n)^{\frac{1}{p'}}, \quad n \in \mathbb{N} \setminus \{1, 2\}.$$

Теорема 3. *Нехай* $\sum\limits_{k=1}^{\infty}\psi(k)<\infty$, *а функція* $g(t)=\psi(t)t$ *така, що*

$$g\in\mathfrak{M}_0$$

і

$$\underline{\alpha}_1(g)=\inf_{t\geq 1}\alpha(g;t)>1.$$

Тоді, якщо $\cos\frac{\beta\pi}{2}\neq 0$, $\beta\in\mathbb{R}$, *то для довільного* $n\in\mathbb{N}$

$$\frac{1}{12\pi}\Big|\cos\frac{\beta\pi}{2}\Big|\Big(1-\frac{1}{\underline{\alpha}_1(g)}\Big)\sum_{k=n}^{\infty}\psi(k)\leq e^{\perp}_{2n}(L^{\psi}_{\beta,1})_{\infty}\leq e^{\perp}_{2n-1}(L^{\psi}_{\beta,1})_{\infty}\leq\frac{1}{\pi}\sum_{k=n}^{\infty}\psi(k). \tag{62}$$

Доведення теореми 3. В силу теореми 2 роботи [11, с. 255] за умови $\sum\limits_{k=1}^{\infty}\psi(k)<\infty$ справедлива нерівність

$$\mathcal{E}_n(L^{\psi}_{\beta,1})_{\infty}\leq\frac{1}{\pi}\sum_{k=n}^{\infty}\psi(k). \tag{63}$$

Із (9) і (63) маємо

$$e^{\perp}_{2n}(L^{\psi}_{\beta,1})_{\infty}\leq e^{\perp}_{2n-1}(L^{\psi}_{\beta,1})_{\infty}\leq\frac{1}{\pi}\sum_{k=n}^{\infty}\psi(k). \tag{64}$$

Знайдемо оцінку знизу величини $e^{\perp}_{2n}(L^{\psi}_{\beta,1})_{\infty}$.
Покладемо

$$\Psi(x):=\int\limits_{x}^{\infty}\psi(t)dt,$$

$$D(l;n)=D(\psi;l;n):=\big[\Psi^{-1}\big(\frac{1}{2l}\Psi(n)\big)\big]+2n,\quad l,n\in\mathbb{N}, \tag{65}$$

і

$$I_3:=\inf_{\gamma_{2n}}\Big|\int\limits_{-\pi}^{\pi}(f_{D(l;n)}(t)-S_{\gamma_{2n}}(f_{D(l;n)};t))V_{D(l;n)}(t)dt\Big|, \tag{66}$$

де функція $f_{D(l;n)}(t)$ означається формулою (48) при $m=D(l;n)$.

Використовуючи твердження Д.1.1 з [15, с. 391] та формулу (26), можемо записати оцінку

$$I_3\leq\inf_{\gamma_{2n}}\|f_{D(l;n)}(t)-S_{\gamma_{2n}}(f_{D(l;n)};t)\|_{\infty}\|V_{D(l;n)}\|_1=$$

$$=e^{\perp}_{2n}(f_{D(l;n)})_{\infty}\|V_{D(l;n)}\|_1\leq 3\pi e^{\perp}_{2n}(f_{D(l;n)})_{\infty}. \tag{67}$$

Згідно з (48)

$$f_{D(l;n)}(t)-S_{\gamma_{2n}}(f_{D(l;n)};t)=$$

$$=\frac{1}{8\pi}\Big(e^{-i\frac{\beta\pi}{2}}\sum_{\substack{1\leq k\leq D(l;n),\\ k\notin\gamma_{2n}}}\psi(k)e^{ikt}+e^{i\frac{\beta\pi}{2}}\sum_{\substack{-D(l;n)\leq k\leq -1,\\ k\notin\gamma_{2n}}}\psi(|k|)e^{ikt}+$$

$$+2e^{-i\frac{\beta\pi}{2}}\sum_{\substack{D(l;n)+1\le k\le 2D(l;n)-1,\\ k\notin\gamma_{2n}}}\Big(1-\frac{k}{2D(l;n)}\Big)\psi(k)e^{ikt}+$$

$$+2e^{i\frac{\beta\pi}{2}}\sum_{\substack{-2D(l;n)+1\le k\le -D(l;n)-1,\\ k\notin\gamma_{2n}}}\Big(1-\frac{|k|}{2D(l;n)}\Big)\psi(|k|)e^{ikt}\Big). \tag{68}$$

Із (28) при $m=D(l;n)$ маємо

$$V_{D(l;n)}(t)=\frac{1}{2}\Big(1+\sum_{1\le k\le D(l;n)}e^{ikt}+\sum_{-D(l;n)\le k\le -1}e^{ikt}+$$

$$+2\sum_{D(l;n)+1\le k\le 2D(l;n)-1}\Big(1-\frac{k}{2D(l;n)}\Big)e^{ikt}+$$

$$+2\sum_{-2D(l;n)+1\le k\le -D(l;n)-1}\Big(1-\frac{|k|}{2D(l;n)}\Big)e^{ikt}\Big). \tag{69}$$

Із (30), (68) і (69) випливає

$$\Big|\int\limits_{-\pi}^{\pi}(f_{D(l;n)}(t)-S_{\gamma_{2n}}(f_{D(l;n)};t))V_{D(l;n)}(t)dt\Big|=$$

$$=\frac{1}{8}\Big|e^{-i\frac{\beta\pi}{2}}\sum_{\substack{1\le k\le D(l;n),\\ k\notin\gamma_{2n}}}\psi(k)+e^{i\frac{\beta\pi}{2}}\sum_{\substack{-D(l;n)\le k\le -1,\\ k\notin\gamma_{2n}}}\psi(|k|)+$$

$$+2e^{-i\frac{\beta\pi}{2}}\sum_{\substack{D(l;n)+1\le k\le 2D(l;n)-1,\\ k\notin\gamma_{2n}}}\Big(1-\frac{k}{2D(l;n)}\Big)^2\psi(k)+$$

$$+2e^{i\frac{\beta\pi}{2}}\sum_{\substack{-2D(l;n)+1\le k\le -D(l;n)-1,\\ k\notin\gamma_{2n}}}\Big(1-\frac{|k|}{2D(l;n)}\Big)^2\psi(|k|)\Big|=$$

$$=\frac{1}{8}\Big|\cos\frac{\beta\pi}{2}\Big|\Big(\sum_{\substack{1\le k\le D(l;n),\\ k\notin\gamma_{2n}}}\psi(k)+\sum_{\substack{-D(l;n)\le k\le -1,\\ k\notin\gamma_{2n}}}\psi(|k|)+$$

$$+2\sum_{\substack{D(l;n)+1\le k\le 2D(l;n)-1,\\ k\notin\gamma_{2n}}}\Big(1-\frac{k}{2D(l;n)}\Big)^2\psi(k)+$$

$$+2\sum_{\substack{-2D(l;n)+1\le k\le -D(l;n)-1,\\ k\notin\gamma_{2n}}}\Big(1-\frac{|k|}{2D(l;n)}\Big)^2\psi(|k|)\Big)+$$

$$+i\sin\frac{\beta\pi}{2}\Big(-\sum_{\substack{1\le k\le D(l;n),\\ k\notin\gamma_{2n}}}\psi(k)+\sum_{\substack{-D(l;n)\le k\le -1,\\ k\notin\gamma_{2n}}}\psi(|k|)-$$

$$-2 \sum_{\substack{D(l;n)+1\le k\le 2D(l;n)-1,\\ k\notin\gamma_{2n}}} \Big(1-\frac{k}{2D(l;n)}\Big)^2\psi(k)+$$

$$+2 \sum_{\substack{-2D(l;n)+1\le k\le -D(l;n)-1,\\ k\notin\gamma_{2n}}} \Big(1-\frac{|k|}{2D(l;n)}\Big)^2\psi(|k|)\Big)\Big| \ge$$

$$\ge \frac{1}{8}\Big|\cos\frac{\beta\pi}{2}\Big|\Big(\sum_{\substack{1\le k\le D(l;n),\\ k\notin\gamma_{2n}}} \psi(k) + \sum_{\substack{-D(l;n)\le k\le -1,\\ k\notin\gamma_{2n}}} \psi(|k|)+$$

$$+2 \sum_{\substack{D(l;n)+1\le k\le 2D(l;n)-1,\\ k\notin\gamma_{2n}}} \Big(1-\frac{k}{2D(l;n)}\Big)^2\psi(k)+$$

$$+2 \sum_{\substack{-2D(l;n)+1\le k\le -D(l;n)-1,\\ k\notin\gamma_{2n}}} \Big(1-\frac{|k|}{2D(l;n)}\Big)^2\psi(|k|)\Big) >$$

$$> \frac{1}{8}\Big|\cos\frac{\beta\pi}{2}\Big|\Big(\sum_{\substack{1\le k\le D(l;n),\\ k\notin\gamma_{2n}}} \psi(k) + \sum_{\substack{-D(l;n)\le k\le -1,\\ k\notin\gamma_{2n}}} \psi(|k|)\Big). \tag{70}$$

На підставі (66) і (70) отримуємо оцінку

$$I_3 > \frac{1}{8}\Big|\cos\frac{\beta\pi}{2}\Big| \inf_{\gamma_{2n}} \Big(\sum_{\substack{1\le k\le D(l;n),\\ k\notin\gamma_{2n}}} \psi(k) + \sum_{\substack{-D(l;n)\le k\le -1,\\ k\notin\gamma_{2n}}} \psi(|k|)\Big) =$$

$$= \frac{1}{8}\Big|\cos\frac{\beta\pi}{2}\Big| \inf_{\gamma_{2n}} \sum_{\substack{1\le |k|\le D(l;n),\\ k\notin\gamma_{2n}}} \psi(k) = \frac{1}{4}\Big|\cos\frac{\beta\pi}{2}\Big| \sum_{k=n+1}^{D(l;n)} \psi(k) =$$

$$= \frac{1}{4}\Big|\cos\frac{\beta\pi}{2}\Big|\Big(\sum_{k=n}^{\infty}\psi(k) - \psi(n) - \sum_{k=D(l;n)+1}^{\infty}\psi(k)\Big). \tag{71}$$

З (65) випливає, що для довільних $l\in\mathbb{N}$

$$\sum_{k=D(l;n)+1}^{\infty}\psi(k) \le \int\limits_{D(l;n)}^{\infty}\psi(t)dt = \Psi(D(l;n)) < \frac{1}{2l}\Psi(n) \le \frac{1}{2l}\sum_{k=n}^{\infty}\psi(k). \tag{72}$$

Далі нам буде корисним наступне твердження роботи [11, с. 259].

Лема 2. *Нехай* $\sum\limits_{k=1}^{\infty}\psi(k)<\infty$. *Тоді, якщо функція* $g(t)=\psi(t)t$ *така, що* $g\in\mathfrak{M}_0$, *то для довільних* $n\in\mathbb{N}$

$$\psi(n)n \le \frac{1}{\underline{\alpha}_n(g)}\sum_{k=n}^{\infty}\psi(k). \tag{73}$$

Якщо ж $g \in \mathfrak{M}_C$, то

$$\frac{1}{\overline{\alpha}_n(g)} \cdot \frac{n\underline{\alpha}_n(g)}{1+n\underline{\alpha}_n(g)} \sum_{k=n}^{\infty} \psi(k) \leq \psi(n)n \leq \frac{1}{\underline{\alpha}_n(g)} \sum_{k=n}^{\infty} \psi(k). \tag{74}$$

В силу формул (71)–(73), маємо

$$I_3 > \frac{1}{4}\Big|\cos\frac{\beta\pi}{2}\Big|\Big(1 - \frac{1}{\underline{\alpha}_n(g)n} - \frac{1}{2l}\Big) \sum_{k=n}^{\infty} \psi(k), \quad l \in \mathbb{N}. \tag{75}$$

З (67) та (75) за умови $\cos\frac{\beta\pi}{2} \neq 0$ отримаємо

$$e_{2n}^{\perp}(L_{\beta,1}^{\psi})_{\infty} \geq e_{2n}^{\perp}(f_{D(l;n)})_{\infty} \geq \frac{1}{3\pi} I_3 >$$

$$> \frac{1}{12\pi}\Big|\cos\frac{\beta\pi}{2}\Big|\Big(1 - \frac{1}{\underline{\alpha}_1(g)n} - \frac{1}{2l}\Big) \sum_{k=n}^{\infty} \psi(k). \tag{76}$$

Перейшовши в формулі (76) до границі при $l \to \infty$, одержимо

$$e_{2n}^{\perp}(L_{\beta,1}^{\psi})_{\infty} \geq \frac{1}{12\pi}\Big|\cos\frac{\beta\pi}{2}\Big|\Big(1 - \frac{1}{\underline{\alpha}_1(g)n}\Big) \sum_{k=n}^{\infty} \psi(k). \tag{77}$$

Об'єднуючи (64) і (77) отримуємо (62). Теорему 3 доведено.

Теорема 4. *Нехай $\sum\limits_{k=1}^{\infty} \psi(k) < \infty$, а функція $g(t) = \psi(t)t$, така, що*

$$g \in \mathfrak{M}_0$$

і

$$\underline{\alpha}_1(g) = \inf_{t \geq 1} \alpha(g;t) > 1. \tag{78}$$

Тоді, якщо $\cos\frac{\beta\pi}{2} = 0$, $\beta \in \mathbb{R}$, то для довільних $n \in \mathbb{N}$ мають місце нерівності

$$\frac{1}{60\pi}\Big(1 - \frac{1}{\underline{\alpha}_1(g)}\Big)\psi(n)n \leq e_{2n}^{\perp}(L_{\beta,1}^{\psi})_{\infty} \leq e_{2n-1}^{\perp}(L_{\beta,1}^{\psi})_{\infty} \leq \Big(1 + \frac{2}{\pi}\Big)\psi(n)n. \tag{79}$$

Доведення теореми 4. В силу теореми 4 з [11, с. 262] при виконанні умов $\sum\limits_{k=1}^{\infty} \psi(k) < \infty$, $g \in \mathfrak{M}_0$, $\cos\frac{\beta\pi}{2} = 0$, $\beta \in \mathbb{R}$, справедлива оцінка

$$e_{2n}^{\perp}(L_{\beta,1}^{\psi})_{\infty} \leq e_{2n-1}^{\perp}(L_{\beta,1}^{\psi})_{\infty} \leq \mathcal{E}_n(L_{\beta,1}^{\psi})_{\infty} \leq \Big(1 + \frac{2}{\pi}\Big)\psi(n)n. \tag{80}$$

Оцінимо знизу величину $e_{2n}^{\perp}(L_{\beta,1}^{\psi})_{\infty}$. Розглянемо функцію

$$f_n^*(t) = f_n^*(\psi;t) := \frac{1}{5\pi n}\Big(\sum_{k=1}^{n} k\psi(k)\cos kt + \sum_{k=n+1}^{2n} (2n+1-k)\psi(k)\cos kt\Big). \tag{81}$$

В [11, с. 263–265] було показано, що f_n^* належить класу $L^{\psi}_{\beta,1}$. Доведемо, що

$$e^{\perp}_{2n}(f_n^*)_\infty \geq \frac{1}{60\pi}\Big(1-\frac{1}{\underline{\alpha}_1(g)}\Big)\psi(n)n. \tag{82}$$

Покладемо

$$I_4 := \inf_{\gamma_{2n}}\Big|\int_{-\pi}^{\pi}(f_n^*(t)-S_{\gamma_{2n}}(f_n^*;t))V_{2n}(t)dt\Big|, \tag{83}$$

де V_m — суми Валле Пуссена вигляду (24).

Використавши твердження Д.1.1 з [15, с. 391] та нерівність (26), отримаємо

$$I_4 \leq \inf_{\gamma_{2n}}\|f_n^*(t)-S_{\gamma_{2n}}(f_n^*;t)\|_\infty\|V_{2n}\|_1 \leq 3\pi\ e^{\perp}_{2n}(f_n^*)_\infty. \tag{84}$$

Оскільки, в силу формули (81) має місце рівність

$$f_n^*(t)-S_{\gamma_{2n}}(f_n^*;t) = \frac{1}{10\pi n}\Big(\sum_{\substack{1\leq k\leq n,\\ k\notin\gamma_{2n}}} k\psi(k)e^{ikt} + \sum_{\substack{-n\leq k\leq -1,\\ k\notin\gamma_{2n}}}|k|\psi(|k|)e^{ikt}+$$
$$+\sum_{\substack{n+1\leq k\leq 2n,\\ k\notin\gamma_{2n}}}(2n+1-k)\psi(k)e^{ikt} + \sum_{\substack{-2n\leq k\leq -n-1,\\ k\notin\gamma_{2n}}}(2n+1-k)\psi(|k|)e^{ikt}\Big)$$

а в силу (28) — рівність

$$V_{2n}(t) = \frac{1}{2}\Big(1+\sum_{1\leq k\leq 2n}e^{ikt} + \sum_{-2n\leq k\leq -1}e^{ikt} + 2\sum_{2n+1\leq k\leq 4n-1}\Big(1-\frac{k}{2n}\Big)e^{ikt}+$$
$$+2\sum_{-4n+1\leq k\leq -2n-1}\Big(1-\frac{|k|}{2n}\Big)e^{ikt}\Big),$$

то застосовуючи формули (30), знаходимо

$$\int_{-\pi}^{\pi}(f_n^*(t)-S_{\gamma_{2n}}(f_n^*;t))V_{2n}(t)dt =$$
$$=\frac{1}{10n}\Big(\sum_{\substack{1\leq k\leq n,\\ k\notin\gamma_{2n}}}k\psi(k) + \sum_{\substack{-n\leq k\leq -1,\\ k\notin\gamma_{2n}}}|k|\psi(|k|)+$$
$$+\sum_{\substack{n+1\leq k\leq 2n,\\ k\notin\gamma_{2n}}}(2n+1-k)\psi(k) + \sum_{\substack{-2n\leq k\leq -n-1,\\ k\notin\gamma_{2n}}}(2n+1-|k|)\psi(|k|)\Big). \tag{85}$$

Враховуючи формули (83) і (85), монотонне спадання функції g, та виконуючи елементарні перетворення, запишемо оцінку величини I_4

$$I_4 = \frac{1}{10n}\inf_{\gamma_{2n}}\Big(\sum_{\substack{1\leq k\leq n,\\ k\notin\gamma_{2n}}}k\psi(k) + \sum_{\substack{-n\leq k\leq -1,\\ k\notin\gamma_{2n}}}|k|\psi(|k|)+$$

$$+\sum_{\substack{n+1\le k\le 2n,\\ k\notin\gamma_{2n}}}(2n+1-k)\psi(k)+\sum_{\substack{-2n\le k\le -n-1,\\ k\notin\gamma_{2n}}}(2n+1-|k|)\psi(|k|)\Bigg)>$$

$$>\frac{1}{5n}\sum_{k=n+1}^{2n}\psi(k)(2n+1-k)\ge\frac{\psi(2n)}{5n}\sum_{k=n+1}^{2n}(2n+1-k)=$$

$$=\psi(2n)\frac{n+1}{10}>\frac{1}{10}\psi(2n)n. \tag{86}$$

Використавши співвідношення (84) і (86), отримаємо

$$e_{2n}^{\perp}(L_{\beta,1}^{\psi})_{\infty}\ge e_{2n}^{\perp}(f_n^*)_{\infty}\ge\frac{1}{3\pi}I_4\ge\frac{1}{30\pi}\psi(n)n\frac{\psi(2n)}{\psi(n)}=\frac{1}{60\pi}\psi(n)n\frac{g(2n)}{g(n)}. \tag{87}$$

Оскільки, як показано в [11, с. 266] за умови (78) виконується нерівність

$$\frac{g(2n)}{g(n)}>1-\frac{1}{\underline{\alpha}_1(g)},$$

то з (87) випливає оцінка (82).

Із (80) і (82) випливає (79). Теорему 4 доведено.

Оскільки $g\in\mathfrak{M}_0$, де $g(t)=\psi(t)t$, то згідно з [1, с. 175] виконується нерівність $\frac{g(2n)}{g(n)}>K_1$. Тоді з (87) отримуємо оцінку

$$e_{2n}^{\perp}(L_{\beta,1}^{\psi})_{\infty}\ge K_2\psi(n)n,\quad \cos\frac{\beta\pi}{2}=0,\quad \beta\in\mathbb{R}. \tag{88}$$

Крім того, очевидно, що при досить великих n справджується нерівність $\underline{\alpha}_1(g)n>K_3>1$. Тоді з (77) маємо

$$e_{2n}^{\perp}(L_{\beta,1}^{\psi})_{\infty}\ge K_4\sum_{k=n}^{\infty}\psi(k),\quad \cos\frac{\beta\pi}{2}\ne 0,\quad \beta\in\mathbb{R}. \tag{89}$$

Згідно зі співвідношенням (74) леми 2, якщо $g\in\mathfrak{M}_C$, то

$$\sum_{k=n}^{\infty}\psi(k)\asymp\psi(n)n. \tag{90}$$

Із (64), (80), (88)–(90) приходимо до наступного твердження.

Теорема 5. *Нехай* $\sum\limits_{k=1}^{\infty}\psi(k)<\infty$ *і* $\beta\in\mathbb{R}$ *. Тоді, якщо функція* $g(t)=\psi(t)t$, *така, що*

$$g\in\mathfrak{M}_0,$$

то

$$e_n^{\perp}(L_{\beta,1}^{\psi})_{\infty}\asymp\begin{cases}\sum\limits_{k=n}^{\infty}\psi(k), & \cos\frac{\beta\pi}{2}\ne 0,\\ \psi(n)n, & \cos\frac{\beta\pi}{2}=0,\end{cases} \tag{91}$$

якщо ж $g \in \mathfrak{M}_C$, *то*

$$e_n^{\perp}(L^{\psi}_{\beta,1})_{\infty} \asymp \psi(n)n. \tag{92}$$

Неважко переконатись, що умови теореми 5 задовольняють, наприклад, функції:

$$\diamond \ \ \psi(t) = t^{-r}, \ \ r > 1; \tag{93}$$

$$\diamond \ \ \psi(t) = t^{-1}\ln^{-\gamma}(t+K), \ K > 0, \ \gamma > 1; \tag{94}$$

$$\diamond \ \ \psi(t) = t^{-1}\ln^{-\gamma}(t+K_1)(\ln\ln(t+K_2))^{-\delta}, \gamma \geq 1, \delta > 1, K_1 > 0, K_2 > e-1. \tag{95}$$

Зауважимо, що коли $g \in \mathfrak{M}_0$, $g(t) = \psi(t)t$ і

$$\lim_{t\to\infty} \alpha(g;t) = \infty, \tag{96}$$

то в цьому випадку виконується оцінка

$$\psi(n)n = o\bigg(\sum_{k=n}^{\infty}\psi(k)\bigg), \ n \to \infty,$$

яка є наслідком нерівності (73).

Прикладом функцій $\psi(t)$, які задовольняють умови теореми 5 і для яких виконується умова (96), є функції виду (94) та (95).

Наведемо порядкові оцінки величин $e_n^{\perp}(L^{\psi}_{\beta,1})_{\infty}$ для функцій виду (93)–(95).

Наслідок 4. *Нехай* $\psi(t) = t^{-r}$, $r > 1$ *і* $\beta \in \mathbb{R}$. *Тоді*

$$e_n^{\perp}(W^{r}_{\beta,1})_{\infty} \asymp n^{-r+1}.$$

Наслідок 5. *Нехай* $\psi(t) = t^{-1}\ln^{-\gamma}(t+K)$, $\gamma > 1$, $K > 0$, $\beta \in \mathbb{R}$, *і* $n \in \mathbb{N}\setminus\{1\}$. *Тоді*

$$e_n^{\perp}(L^{\psi}_{\beta,1})_{\infty} \asymp \begin{cases} \psi(n)n\ln n, & \cos\frac{\beta\pi}{2} \neq 0, \\ \psi(n)n, & \cos\frac{\beta\pi}{2} = 0. \end{cases}$$

Наслідок 6. *Нехай* $\psi(t) = t^{-1}\ln^{-1}(t+K_1)(\ln\ln(t+K_2))^{-\delta}$, $\delta > 1$, $K_1 > 0$, $K_2 > e-1$, $\beta \in \mathbb{R}$, *і* $n \in \mathbb{N}\setminus\{1,2\}$. *Тоді*

$$e_n^{\perp}(L^{\psi}_{\beta,1})_{\infty} \asymp \begin{cases} \psi(n)n\ln n\ln(\ln n), & \cos\frac{\beta\pi}{2} \neq 0, \\ \psi(n)n, & \cos\frac{\beta\pi}{2} = 0. \end{cases}$$

Література

[1] Степанец А.И. *Методы теории приближений*: В 2 ч. // Праці Інституту математики НАН України — Киев: Ин-т математики НАН Украины, 2002. — **40**. — Ч.I. — 427 с.

[2] Романюк А.С. Приближение классов периодических функций многих переменных // Мат. заметки. — 2002. — **71**, №1. — С. 109–121.

[3] Романюк А.С. *Аппроксимативные характеристики классов периодических функций многих переменных* // Праці Інституту математики НАН України. — 2012. — Т. 93. — 352 с.

[4] Романюк А.С. Наилучшие тригонометрические приближения классов периодических функций многих переменных в равномерной метрике // Мат. заметки. — 2007. — **81**, №2 . — С. 247–261.

[5] Шкапа В.В. Найкращі ортогональні тригонометричні наближення функцій із класів $L^{\psi}_{\beta,1}$ // Теорія наближення функцій та суміжні питання: Зб. праць Ін–ту математики НАН України. — Київ: Ін–т математики НАН України. 2014. — **11**, №3. — С. 315–329.

[6] Шкапа В.В. Оцінки найкращих M−членних та ортогональних тригонометричних наближень функцій із класів $L^{\psi}_{\beta,p}$ у рівномірній метриці // Диференціальні рівняння та суміжні питання: Зб. праць Ін–ту математики НАН України. — Київ: Ін–т математики НАН України. 2014. — **11**, №2. — С. 305–317.

[7] Федоренко А.С. Про найкращі m−членні тригонометричні та ортогональні тригонометричні наближення функцій класів $L^{\psi}_{\beta,p}$ // Укр. мат. журн. — 1999. — **51**, №12. — С.1719–1721.

[8] Федоренко А.С. Наближення (ψ, β)-диференційовних функцій тригонометричними поліномами: Автореф. дисертації ... канд. фіз.-мат. наук. — К.: Ін-т математики НАН України, 2001. — 16 с.

[9] Грабова У.З., Сердюк А.С. Порядкові оцінки найкращих наближень і наближень сумами Фур'є класів (ψ, β) – диференційовних функцій // Укр. мат. журн. — 2013. — **65**, №9. — С.1186 – 1197.

[10] Serdyuk A.S., Stepaniuk T.A. Order estimates of the best approximations and approximations of Fourier sums of classes of convolutions of periodic functions of not high smoothness in uniform metric // Arxiv preprint, arXiv:1403.5311, 2014. — 20 p.

[11] Степанюк Т.А. Оцінки найкращих наближень та наближень сумами Фур'є класів згорток періодичних функцій невеликої гладкості в інтегральних метриках // Теорія наближення функцій та суміжні питання: Зб. праць Ін–ту математики НАН України. — Київ: Ін–т математики НАН України. 2014. — **11**, №3. — С. 241–269.

[12] Степанец А.И. Методы теории приближений. — Киев: Ин-т математики НАН Украины, 2002. — **40**. — Ч.II. — 468 с.

[13] Романюк В.С. Дополнения к оценкам приближения суммами Фурье классов бесконечно дифференцируемых функций // Екстремальні задачі теорії функцій та суміжні питання: Праці Ін-ту математики НАН України. — К.: Ін-т математики НАН України, 2003. — Т. 46. — С. 131–135.

[14] Сердюк А.С., Степанюк Т.А. Порядкові оцінки найкращих наближень і наближень сумами Фур'є класів нескінченно диференційовних функцій// Теорія наближення функцій та суміжні питання: Зб. праць Ін–ту математики НАН України. — 2013. — **10**, №1. — С. 255–282.

[15] Корнейчук Н.П. *Точные константы в теории приближения.* — М.: Наука. Гл. ред. физ.–мат. лит., 1987. — 424 с.

[16] Temlyakov V.N. *Approximation of Periodic Function*: Nova Science Publichers, Inc. — 1993. — 419p.

E-mail: serdyuk@imath.kiev.ua, tania_stepaniuk@ukr.net